

Megjelenik hetenkint háromszor a. m. kedden, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési díj:

Egész évre	10 frt.	o. 4.
Félévre	5	50 kr.
Évnyegyedre	3	"
Egy órára	1	"

Szerkesztői szállás:

belső fordulóca 122. szám.

Kiadó hivatal:

középutca Stein J. könyvkereskedése.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI LAP.

Hirdetési díj:

5t hasábon garmond előtt 1-asór 7 kr. 2-asór 6 kr. 3-asór 5 kr. a minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj.

Hirdetések felvételnek:

Bécsben: Opeilik Alajomál (Wollseile 22.)
Hassenstein és Vogleröl (Neuer Markt 11 szám.)
Poston: Zeisler M. (Király utca 60. sz.)

Nyilvántartási díj:

ora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez csomandók.
Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezelik.

Előfizetési felhívás

a

„K. KÖZLÖNY“

1870. oct. — dec. évfolyamára.

Hogy t. olvasóink a nagy fontosságú harci eseményekről rögtön és pontosan értesülhessenek, minden nevezetesebb eseményről eredeti távsürgönyöket közlendünk. A lap megjelenése közben érkezett távsürgönyöket külön adjuk ki. A más lapok által hozott táviratokat a „Legujabb“ rovatban találják fel t. olvasóink; ha a pesti táviratokkal érkeznek nevezetesebb hírek, ezeket a „K. Közlöny“ rendkívüli mellékleteként, a pesti lapok megérkezése után pár órával, külön lenyomatban hordatjuk szét.

A Szerkesztőség.

Előfizetési-díj:

octob.—decemberi évfolyamra 3 frt., egy órára 1 frt. o. é.

Az előfizetési pénzek posta-utalvánnyal kiadó Stein Jánoshoz (bel-középutcai könyvkereskedésébe) küldendők, hol a pontos szétküldésről gondoskodva van.

Moldva-oláh szomszédaink.

Δ Mióta III. Napoleon oly szegyetlenül végezte be uralkodását Sedan alatt, a moldva-oláh nagybirodalomra ábítózik is elvesztették egyik erős protectorukat. Hanem maradt még a tulajdonosnak két erős defensor: egyik fejedelmet adott az országának s így talán ezért kész lesz őket is védelmezni, aspirációkat bizonyos határig előmozdítani; a másik készséggel fogadta a vörösek kezét, hogy később a mór szerepével bocsássa utra. A helyzet ilyen volt azonban végre a vérmesek is fel látszanak ismereni, a mióta egy világrendítő catastropha dühöng Európa közepén, át kezdik látni, mily kicsiny szigeteket képeznek ők a néparadatban. E kijózanulásnak köszönhetjük talán azt is, hogy többé minket nem fenyegetnek, hanem saját magunkra gondolva, legalább egy időre utat adtak a nagybatalmi ábrándoknak.

A porosz győzelmek látszólag megerősítik a hohenzollerni fejedelmi széket; de csak látszólag, mert Károly fejedelem ereje nem áll egy öt öszintén támogató partban, hanem abban keresendő, hogy a pártok nem tudnak megegyezni a fölött, mit tegyenek, ha a második protector kegyét eljátszva a fejedelmet Németország felé utasítanak a utóvégre szembe találják magukat a defensor fideivel, ki nagyon hasonlít a legmodernebb Saturnushoz.

Még eddig nem észlelhetni azt, mintha a románok felfogták volna, hol kell természetesen szövetségeseiket keresniük, bár csak a Kárpátokon kellene átpillantaniuk, hogy érdekársaikat felismerhessék. E helyett, alig váltak meg egyik ábrándtól, már is egy másik után látnak.

Mint tudjuk, Jassy nagyon is torkába fekszik Oroszországnak, mégis egy ottani tekintélyes lap a „Dreptatea“ az európai általános köztársaság lobogóját bontogatja ki, sőt reményét fejezi ki a fölött, hogy „a kormányforma nemokára létezőt fog Romániában.“ A jassyi lap maga bevallja, hogy a moldvai teret „a polgári erények“ hiánya miatt ma nem alkalmas a köztársasági intézmények meghonosítására, miért is átmeneti kormányval fejedelmecserét látszik abjantni s e pártot akarván a köztársasági eszmék penetésével sorai közé csalogtatni.

A vörösek, kiknek vezére Bratiano ép most szabadult ki a legutóbbi merénylet miatti elzáratásából — korántsem hajlandók a moldvai képviselőik pártjával, mert hát ezek állanak a „Dreptatea“ mögött — kezét fogni, talán azért, mert a moldvai aspirációkról tudják, hogy azok csak a minap Couza almi elválásra gravitáltak s így csak kitöltésüket meglehetősen gátolták elválásra célzó törekvésekkel, melyek a nagy birodalom magvát is kettéhasítással fenyegeték. Ha alkalom nyílnék a köztársaság egy maszkaráját állítani fel, e műtétet Rosetti és Bratiano maguknak tartanák fenn, mitsem

gondolva azzal, mit mondanának e veszélyes experimentációhoz, egyfelől a souzerain porta, másfelől a megmaradt orosz-porosz protectorok. Ők voltak azok, kik a Nagy-Romania eszméjével fiaskóval voltak, őket illetné meg az is, hogy az általuk összehozott állapotra juttatott fejedelemségeket annak tegyék ki, miszerint a tévra vezetett nép egyszerre arra ébredjen, hogy orosz török csapatokat lasson területére hőmpölyögni és pedig egyiket sem úgy, mint jó barátot. Hogy a köztársaság proclamálása okvetlenül ide vezetne, talán az ábrándozók is jól tudják, hanem ők a nagyszerű szeretik: ha nem lehetett egy román királyságot felállítani, miért ne lehetne próbálni a republica kikialtásával; ennek árát ugyan drágán fizetné meg a Japureano miniszterium alatt némi rendezés és törvényteltségbe jutott Románia; de hát mit nem adna Orosz ország ma azért, ha alkalom nyílna az intervencióra, ez úton oly szép színben, a rend helyreállításának jelszava alatt lehetne megindítani a „keleti kérdés“ megoldása, a mire oly régóta és oly hűn vágyakozik az orosz hatalom.

Mi különben reméljük, hogy a jelenlegi moldva-oláh kormány rövidre fogja a kormánygyeplőt és megóvja a fejedelemségeket a veszélyes experimentációtól az által, hogy még a maga idejében ott keres mérsékelt, a nagy tervekről lemondó, az ország jóllétét és gyarapodását szem előtt tartó politikájának támaszt, hol az fel is található, hol annak őszinteségét, őszinteségét az érdekek azonosasága garantirozza.

Visszapillantás

a pesti első magyar jogász-gyűlésre.)*

(X) Közéletünk eddig paragon hevert terén üdvös működés kezdődött: a pesti első magyar jogász gyűlés szeptember 26-tól sept. 30-ig folytatott teljes ülészeit értem, melyek az előkészítő szakulékkel egyetemben egy egész heti szorgalmas munkálkodást képviselnek, s a magyar jogügy művelése körül és körében az úttörés nehéz műveletét eszközölköztek.

A magyar jogászgyűlés munkálkodása mintegy előre jelzé azt, hogy a hazánk minden részéből egybesereglett szakemberek egyesületében egy oly közeget nyert a haza, mely függetlensége, gyakorlati tapasztalatai és szakértelménél fogva nevezetesen, irányadó szerepe van hivatva a jogügynek, a kor kívánalmainak megfelelően tovább fejlesztésére, a koronkénti reformok, szükségek jelzésére, hangsúlyozására.

A gyűlések menete szolgáltatott arra nézve is tanulságokat, hogy nem minden jogász emelkedett a tudomány által tisztázott jogeszmék színvonalára, sőt hogy a fiatalabb nemzedéknek is vannak olyan jogász tagjai, kik eddigelő nem követik még a haladás zászlóját; hanem a derék veteránok adta példa és a megindult eszmecsere, melyet bizonyonnyal a napi sajtóban is folytatni fognak, nagyban közre fog hatni a szaktárgyak kifejtésére, az eszmék tisztázására s így a gyakorlatilag is hasznos elfogadtatására.

Örvendetes jelenség volt azon szorgalom, melylyel a gyűlés feladatának megoldásához látott. A napirendre került tizenhárom indítvány tárgyalása tanusítá, hogy a többség felfogta a kor kívánalmait, s az életkérdéssé vált reformot oly irányban óhajtja, hogy a régi mellé újabb jogalapot teremtsünk: a mivelődés minél tágas körbeni meghonosítása, s az új kor eszméinek terjesztése által.

Jogászaik működése tanusítá, mennyire átérzik magánjogi rendszerünk és jogszolgáltatásunk hiányait és azt, hogy a javítás, átalakítás többé el nem halasztható.

A törvénytelen gyermekek viszonyainak rendezését illető indítvány tárgyalásába a gyűlés azért nem bocsátkozott, mivel az összes magánjog codificatioja küszöbén nem tartja célszerűnek egyes viszony rendezését tolni előtérbe, még pedig így különváltan. Az osztrák polgári törvénykönyv ismétli behozatalát hangsúlyozni azért nem tarták jogászaink korszerűnek, mivel a benne foglalt törvények jó része a mi jogi felfogásunkkal ellentétes, más része pedig olyannyira elavult, hogy ezt és amazt változtatás nélkül káros lenne még ideiglenesen is életbeléptetni.

*) Tér hiánya miatt valánk kénytelenek e szíket mára halasztani. Szerk.

Tekintve a polgári házasság behozatalát érdeklő indítványt, ez általános helyesséssel találkozott, úgy az is, hogy a polgári házasság intézményének kötelező jellemmel kell bírnia; hanem a gyakorlati egymásutánt illetoleg senki sem ismerte félre azt, hogy ez ügy szerfelett fontos, mivel nemcsak magánjogi, de közjogi és politikai kérdéseket is érint, s így a legfinomabb tapintatot igényli nemcsak a codificalás, hanem az alkalmazás körül is.

A halálbüntetés eltörléséről három napig vitáztak a szakulékban, hol mellette és ellene minden kigondolható okot felhordott a két ellenfél. Voltak egyes ifjabb tagok, kik éppen a tapasztalásra hivatkozva, a halálbüntetés fentartása mellett törtek lándzsát, bár a gyakorlat éppen ellenük szól; mert a kivégzések elrémítésre számított hatásának mértékét már abból is megítélhetjük, hogy e látványra a gyöngébb nem szokta a contingens $\frac{2}{3}$ -dát szolgáltatni; a büntetés e nemének jogos voltára pedig a legnagyobb jogászok sem tudnának megállható indokot felhozni: a teljes gyűlés a tudomány és kor színvonalára állva, a halálbüntetés eltörlésére szavazott, a minthogy a humanitás el is kell hogy vesse az olyan büntetést, mely minden javulást kizár, s e mellett nem egy ízben hat károsan a közérkölsiségre már az által is, hogy az elvetemedettséget a halálmegvetés bizonyos fénymázával veszi körül.

A jogszolgáltatás körében felmerült indítványok közül a közjegyzőség intézményének szükséges volta általános elismertetett; nem különben az is, hogy az ügyvédség gyakorlatát kellően kell rendezni, s a per letárgyalásoknál a szóbeliség és közvetlenség minél teljesebben életbeléptetendő.

A békebírók intézményének fontosságát senki sem vitatta el; hanem nagyon sokan kétségüket fejezték ki a fölött, vajjon jelen specialis viszonyaink közt — mint tudjuk főbb akadály a szakképzettek hiánya — gyakorlatilag alkalmazható lesz-e az haszonnal. A jogászgyűlés többsége e nézetet vallá a magáénak s így e tárgy fölött napirendre tért.

Szönyegre került azon indítvány, mely szerint Magyarországon is a német kereskedelmi jogot szükséges meghonosítani, mivel ezzel nemcsak saját belkereskedésünk igényeinek tennénk eleget, de a különben is nemzeti sajtáságtól ment kül, nemzetközi kereskedéssel való érintkezésünket is megkönnyitenők, gyarapítanók. E téren a világpolgári eszmék helyességét elvitatni bajos lenne, a minthogy a jogászok többsége is ugyan meghallgatta figyelemmel azokat, kik itt is a „sajtáságos nemzeti alkotás“ mellett emeltek szót, s külön nemzetgazdasági viszonyainkra hivatkoztak; hanem a többség szónokai megozófolthatlanul bebizonyították ezekkel szemben, hogy a kereskedelem terén nem tanácsos zárfalak felállítását kísérleni meg, miután hazánk ipar- és kereskedelmének emelkedése ép azt követeli, hogy minél közvetlenebb viszonyba lépjünk az európai üzletvilággal. Kimondatott továbbá egyhangulag, mennyire szükséges egy korszerű csőd-törvény alkotása, azonban a kitűzött indítvány általánosságban levén tartva, a nélkül, hogy a jogi elveket feltüntette volna — a jogászgyűlés az eszmét helyeselte, de részletes munkát hiányában napirendre tért fölötte.

A jogászgyűlés továbbá azon nevezetes kérdéssel foglalkozott, hogy törvény által állapítottassék meg a vasutak felelőssége a személyekben és vagyonban rajtok szenvedett károk megtérítését illetoleg. E részben felhozott a külföldön divó gyakorlat is; mire a jogászgyűlés következő módosítással fogadván el a szakosztály indítványát — kimondja: „miszerint azon károkról, illetoleg sérelmekről, melyek az általuk (vasutak) szállítás végett elfogadott személyeken és dolgokon történtek, a károsultak és sérelmet szenvedetteknek s jogutódaiknak felelősek; ezen kötelezettség csak az által szünik meg, ha bebizonyítatik, hogy a szenvedett kárt vagy sérelmet vagy az illeto egyének hibája, az illeto dolognak minősége vagy elháríthatlan nagyobb erőhatalom okozta. A vasúti vállalatok részéről a felekkel kötött minden előleges szerződés, mely ezen kötelezettséget csökkenti, hatálytalan.“ E rész-

ben tehát a jogászgyűlés határozott reformot sürget; s ép oly gyökeres javítást indítványoz, midőn azt javasolja: csak az államnak legyen joga jogiskolát felállítani, így remélvén a valódi szakképzett, alapos jogászok számát szaporítani, s a felületességnek korlátokat vetni.

Körülbelül ez a jogászgyűlés működésének vázlata, melyet e lapok t. olvasóival megismertetni igyekeztem.

Ha a jogászgyűlés a megkezdett pályán tovább halad, úgy nemcsak a jogeszmék tisztázásában teend nagy szolgálatokat, hanem nevezetesen segélyre leend a törvényhozásnak is, s e felett az értelmiség terjesztésében egyike lesz hazai közéletünk legéletrevalóbb tényezőinek. Adja Isten, hogy a kezdet sikerével működjék tovább törhetlen kitartással s fenkelt szellem vezérelte buzgalommal.

Honvéd dandár-gyakorlatok.

Sz.-Fehérvár, sept. 28.

Örömmel ragadom meg a tollat, hogy önöket a honvéd dandár gyakorlatok egyes mozzanatairól értesítem. Megvallom, hogy eleinte, midőn a honvédséget felállították, nem tápláltam magam vérmes reményekkel, de most a legnagyobb örömmel ismerem el hibámat, tévedésemet, s velem együtt elismerik még azok is az új honvédség életrevalóságát, kitűnő képességét, kik csak fitymálva beszéltek róla.

A honvédség magatartása jó, katonás, mozdulatai könnyűk és gyorsak, fegyverkezése ügyes, elannyira, hogy a dandár gyakorlatokra ki-kiránduló sorhadbeli tisztek sem tagadhatják meg tőle az elismerést.

A székesfehérvári dandár 5 gyalogzászlóaljból áll, és pedig a 63., 64., 66. zászlóaljból s a 65. száma a) és b) zászlóaljból. Ugyan mint már t. lapjukban is említve volt, a székesfehérvári 65. sz. gyalogzászlóalj igen nagy létszáma miatt két részre osztatott. Ezekivül két honvéd huszár század képezi a dandár kiegészítő részét.

A dandár parancsnoka Ghyecz Béla honvédezeres.

A lovasság f. hó 24. én vonult be a lakosság nagy öröme a városba; sept. 25-én pedig a vidékről jövő négy zászlóalj gyalogság nyomult a város felé, s csatározva vonult be abba. A székesfehérvári zászlóalj ugyanis szinlelt ellenségként fogadta őket a város előtt, s így nyomultak be aztán a városba, hol a közönség részéről a legszívesebb fogadtatásban részesültek. Másnap a dandárparancsnok szemei előtt megkezdődtek a hadműveletek, melyekre a Székesfehérvárt állomásozó rendes katonaságból való számos tiszt is megjelent nézőként. A gyalogok és huszárok az előőrsi szolgálatban, a csatározásban és szinharcban oly mozgékonyaságot s ügyességet tanusítottak, hogy az említett sorhadbeli tisztek nem tagadhaták meg elismerésüket sem a legényeségtől sem a tisztektől, kik a legnehezebb műveletekben éles látást, gyors felfogást tanusítanak a jó bánásmódjuk folytán, teljesen megszereztek a legényeség rokonszenvét. A legényeség jó szellemének lehet tulajdonítani, hogy daczára a majdnem tulságos megerőtetésnek mindent a legnagyobb jókedvvel végeznek. A dandárnak több ízben igen hízegően nyilatkozott már a tisztek előtt a legényeség gyakorlottsága felett.

A huszárok igen jól néznek ki, lovaik igen jól vannak táplálva, a mi azon rendszer helyességéről tanusodik, melyet a honvédelmi miniszterium elfogadott, hogy t. i. a lovakat, ha nincs szükség reájuk, egyes gazdáknak és birtokosoknak kiadja gondozás végett.

József főherceget oct. 3-ára várjuk ide.

(„Pesti Napló.“) —1.—

Szeged, sept. 28-án.

Az üsszegyűlt I. honvéd dandár mai gyakorlatán ismét nagyszámu közönség volt jelen, ugyszintén Seudier altábornagy és temesvári katonai parancsnok, továbbá Schwarcz tábornok és temesvári dandárnok és a szegedi két gyalog ezrednek és lovas ezrednek minden szolgálaton kívüli tisztje. Az altábornagy, egy a tábornok is Temesvárról Szegedre jöttek, csupán azért, hogy a pesti honvéddandár gyakorlatait lábassák.

A honvéd dandár ma reggel 8 órától déli 1 óráig nagyobb hadmozdulati gyakorlatot tartott, mely a harcászati szabályzatokban előforduló

mozgalom majd mindenét magában foglalta, kiterjedően minden alapzatra, melyeket az előrelátható harcászati tudománya eddig kifejtett.

Ha meggondoljuk, hogy a honvédség jelen szervezete mellett egy zászlóaljban alig van több gyakorlott tiszt mint az állandósított századok két vagy három tisztje, hogy ennél fogva a zászlóaljparancsnokok a dandárnok jelzése következtében nem csak az illető zászlóaljakat vannak készítve az elrendelt alakzatokban vezetni, de ugyancsak minden egyes századparancsnokot utasítani a részleteiben s teljesítendő harcászati mozdulatokra, úgy könnyen elképzelhetjük, mily bűnös látra ragadta a jelenvolt katonai és szakértelmi kapacitásokat az első honvéd dandárnak mai, második nagy gyakorlata, mely a nem szakértőre nézve is a legteljesebb szabotosság és összhangzás benyomását tette.

A gyakorlat bevégezte után a dandár parancsnoka Hollán Ernő ezredes ur megkérdezte a segédtsége által Scudier altábornagyot, szivesen venné-e a dandárnak bemutatását elléptetés által.

Scudier altábornagy ezen figyelmet igen szívesen vette és az elléptetés közt kiváló meglepetését ismételtén kifejezte, eldicsérve a honvédeknek harcias kinézetét és harcászati gyakorlatosságát.

Megtekintette ezek után a Szegeden egyesített honvéd utász csapatnak tanosztályát is, mely csak a napokban lett felosztva, hogy az illető legénység zászlóaljaiba visszajerjen. Az utászcsapat igen szép műveket készített, így különféle erődívenyeket földből, továbbá sáncokat, hidakat stb.

Délután 4 órakor a kaszinóban mint rendezés közbe volt, melyre Hollán ezredes ur különösen nagy súlyt fektetett a végből, hogy a tiszték együtt legyenek, kiknek különösen meghagyta, hogy igyekezzenek az intelligensebb altiszteket és közhonvédek is ezen ebédre meghívni, hogy ezáltal a honvédek közti érintkezés minél élénkebb legyen és alkalom nyujtassék az egymás közti eszmecsere váltására. Ma már több altiszt meg is jelent a közebéden, melynek bevégezte előtt Hollán Ernő dandár parancsnok és ezredes Scudier altábornagyot élteté, ez pedig poharat emelt a honvéd tiszték egészségére. Nem a honvédség és a közös hadseregbeliek egymás közti barátságára — ugymond — emelem poharamat, mert ez már teltleg létezik, hanem a tiszt urak egészségére, kiknek buzgósága ma meglepetést idézett nálam elő, s én hiszem is, hogy a honvédség erős támasza lesz a hadseregnek. — Zajos eljenzés követte a szavakat.

Csak hat óra után volt az ebédnek vége. Holnap ismét nagy gyakorlat lesz, írja a „Szegedi Híradó“.

Szamosújvár, sept. 29. 1870.

— A szamosújvári képviselő testületnek sept. 27-én tartott ülésében Simay György polgármester egy, az örmény nemzet életében korszakot alkotó mozzanatra hívta fel a gyűlés figyelmét. 1872-ben, tehát egy év múlva telik be ugyanis két százada, hogy az örmény nemzetnek egy töredéke ez ország határai között keresett menhelyt, s találta fel új hazáját. Ennél fogva indítványozza: 1-ör hogy 1872-ben egy annak idején meghatározandó napon ezen kétszázados örömlünnep Szamosújvárt kellő méltósággal tartassák meg, s e végett a közgyűlés kéréséből azonnal egy bizottság küldessék ki, mely mielőbb dolgozza ki a megtartandó nemzeti ünnep részletes programját; s a bevégezt tervezet felülvizsgálatát s végleges megállapítás végett a közgyűlés elé terjeszse.

Indítványozza 2-ór, hogy tűzessék ki egy határozott összegben pályadíj Szamosújvár város történelmének megírására, e város keletkezésétől kezdve napjainkig. Jelöltessék ki az illető pályaművek benyújtására egy határnap, melyen túl a pályaművek el nem fogadtatnak; a határnap bejött pályaművek megírására később küldetvén ki egy öt tagból álló bizottság, a pályázat eredménye pedig oly időben hirdettessék ki, hogy a pályanyertes mű az ünnepély napjáig a városi pénztár költségein kinyomattassék, s abból az ünnepélyre meghívandó vendégeknek tiszteletpéldánnyal lehessen szolgálni.

Mindkét indítványt a gyűlés örömmérettel fogadván, egyhanglagon határozottá emelte, s egy szerszám pályadíjra nézve 100 drb aranyban állapodott meg. Az ünnepély programjának elkészítésére pedig egy több tagú bizottság lön kinevezve.

Vizakna, sept. 29. 1870.

Városunkban jelenleg kormánybiztos van A. Fehérmegye méltóságos Pogány György úr személyében. Oka a kormánybiztos úr kiküldetésének a nép tömeges fellázadása, mely azzal van felbujtatva, hogy a telekkönyvi helyszínelési munkálatok a commassatio létrehozásának elmulasztásával. A leglelkiesmeretesebb gond fordított a városi tisztviselőség által a balga biederlem elhárítására, bizottság küldetvén ki a képviselőtestületből,

lejtött az országos telekkönyvi igazgató, papok kívánták a népet a helyes útra téríteni. b. Siaguna ő nagyméltósága küldöttei kísérleték meg felvilágosítani. Mind hiába. A nép mindig csak azt kiabálta magyarul: „nem kell satio és fundatio“, románul: „nu trebuie satio, mutatie, nice fundatie.“ A mozgalom a város felső részében lakó görög n. egyesült lakosok között keletkezett, és mint mélyterjedt a magyarok, görög egyesültek és a város alsó részében lakó görög nem egyesült lakosok között. Két század katonaság levén itt, a vizsgálat szigorúan folytatták, s nem sokára sikerülni fog erélyes kormánybiztosunknak a bujtogatókat napfényre derítve, törvényték elébe állítani. Jelenleg azonban a helyszínelési munkálatok megindítottak és naponta szorgalmasan folytattatnak.

r. l.

Lapszemle.

A sz. pétervári „Novoja Vremja“ Thierenek Szt. Pétervárra való utazása alkalmából ezen megjegyzést teszi: „ha a francia óhajások Oroszországban elfogadtatnak, az nagy előnyökre szolgálnak, mert akkor a jelen háborúból oly eredményeket nyernénk, melyeket Poroszországtól legjobb akarat mellett sem várhatunk, kivált azon idő óta, mi óta Ausztria, mely Oroszországnak természetes ellensége, hozzá közeledni kezdett. Ideje már, minden gondolatot a porosz barátság iránt elvetni; ideje megszabadulni azon édes és csalárd illúzióktól, melyek miatt nem vagyunk képesek állásunkat kellően megbírálni. Végre meg kell fontolnunk, hogy Oroszország minden előnye Poroszországra nézve hátrány és veszteség lesz; hogy minden, mi politikai érdeket és befolyásunkat tartóssá teszi, nem szövetséggel, hanem Poroszország ellenségeskedése által — érhető el, mely nekünk ugy keleten, mint a balti tengeren káros lehet.“

A Moszkovskija Vjedomstí „egy orosz polgártól“ című cikkében következő véleményűt közli, mely cikkük szerint egész Oroszországban lábra kapott: „a hol csak összejövünk, politikáról és háborúról van szó; ezekből elkerülhetlenül azon kérdés merül föl: „mit kell tennünk?“; mert mindenki tudja, hogy Oroszország bizva erkölcsi és anyagi erejében, szavaival tekintélyt akar szerezni.

„Nem csak a háborúról van szó, hanem arról is, hogy Oroszország elsőrendű nagyhatalom legyen a világon; nem látszólag — mint Ausztria és Franciaország voltak — hanem valóban.

„Számunkra ütött már a döntő, nagy, határozó óra. Nálunk nincsen a kormány és nemzet között semmi különbség; a kormány bizik a nemzetben, a nemzet a kormányban; nálunk nincsenek oly kérdések, melyeket a Rochefort féle emberek megoldának. Oroszország saját történelmi folyamatából teremtett.

„Nekünk nem azt kell kérdeznünk, mily nagy katonánk és ágyunk száma, azokon kívül 60 millió orosz van, de nem kell az utolsó percze várni, míg benőtük a kormány a válságos pillanatban segítségre hív — azonnal a fejenkénti felgyerkezést kell megkezdeni. Ily honvédelmi erő létezése elmulasztatlan szűkség; de a mód: hogyan jöjjön ez létre, a kormány és a nemzet egyetértéséről függ — a nemzet kezdeményezése mellett.“

Hatósági élet.

Küküllőmegye. D.-Sz.-Márton, oct. 1. 1870. — Az olvasó közönség figyelmébe fölhíva levén a hírlapokban megjelent amaz „úse, csak hallgass meg“ —féle kindorvásokkal, megyei új mozzanatainkra: nem késem tájékozásul egy pár sorban értesíteni f. hó 1-én megnyílt rendkívüli bizottsági gyűlésünk folyamáról.

A feles számmal egybesereglett bizottság küldöttséget menesztett az újonnan kinevezett főispán Szilvásy Sándor ő méltósága meghívására, ki is csakhamar megjelenvén számos kisérői előtt, többszörös kitörő eljenzéssel fogadtatott. A szokott előzmények után esküjét letolvén, általános megnyugvást előidéző hatásteljes megnyitó beszédét végezvén, székét szólni nem akaró eljenzések közt foglalá el. A főjegyző Andrási velős szónoklatában adott kifejezést a jelen kinevezés általi reményeknek, a meglelt szavakban tolmácsolva a közbizalmat. Hasonló értelemben nyilatkoztatták ki teljes megnyugvásukat s bizalmukat a román és szász testvérelakosság részéről Nesztor József és Schwarz biz. tagok; sőt ezen általános bizalomnak jegyzőkönyvileg is kifejezés adani határozottat.

Jelen bizottsági gyűlés második tárgya a jövő évi költségvetés volt, mire nézve a szakbizottság véleményes munkálatát beadván, az kiegészítés végett — több taggal szaporítatván a bizottság — visszaadati határozottat, mely a rendezés évnegyedes gyűlés elébe lesz terjesztendő f. hó 3-án.

A gyűlést diszebed követte. Főispán ő méltósága király s királyné ő Felsőégekért írtott poharakat. Ezt követte az inaugurált megyei pohárköszöntő K. A. a főispánra mondott bosszas és valóban szép beszéje. Megemlékeztek gróf Béli

Ferecz volt főispánról is, s e kegyelet nyomán a mult sok jeleséért írtott pohár. Képviselő Szilvágyi-ért is emeltétt egy rövid, de Elekeséért egy hosszabb, szónoki nem akaró zajos tetszésnyilvánítástól kísérő pohár.

A vendégkoszoron észrevehető volt az öröm kifejezése, mely a kedélyes és bizalmas érintkezésben nyilatkozott, s melyet ottan ottan tört meg a tárt karokkal fogadott főispánért felköszöntött poharak koczeztása. Ha mind valók és őszinték a meglegedés jelei, melyek a mai — szokatlannal felvidult — napjal föltűntek: nem lehetetlen a csatlódásokban is csatlódni.

Jövő alkalommal többet, ugy az események soráról, mint a sorok közöttiekről is. K. O.

Gladstone felelete a londoni munkásokhoz.

Londonban, sept. 27-én a londoni munkás társulatok képviselőinek egy számos küldöttsége jelent meg Gladstone hivatalos lakásán, oly czébből, hogy a kormányt a létező francia köztársasági kormány tusténti hivatalos elismerésére, s befolyásának a végetti fölhasználására sürgesse, hogy a francia terület bármely részének Németországhoz csatolása meggátolassék. — Miután a küldöttség tagjai köztül Latham, Potier, Howel, Lloyd Jones, s Osborne a küldöttség kivánatait kifejezték, Gladstone válaszában így nyilatkozott:

Uram! — Én teljesen elismerem a munkásoktól azon jogát, hogy a kormánytól értesítést kívánhassanak; különösen most, midőn a palament nem ül együtt, s ezért örmömrre szolgál, azoknak őszinte fölvilágosítást adhatni az elem terjesztett kérdések iránt. Három tárgy terjesztett megfontoláson alá: egy nemzetközi választott bíróság rendezése, a béke eszközzése végetti közbenjárás, s a létező francia kormány elismerése. A véleménykülönbségnek még csak árnyéka sem létezett a kormány, s a küldöttség közt, egy harmadik fél választott bíróságának kérdése iránt, bármely nemzetek közt fűnnégnak vizsály elintézése végett, amaz elv alapján. Amaz elv az 1856-iki párisi értekezlet által állapított meg; — s ő felsége kormánya ezen elvet mindkét viszálykodó félnek ajánlá, mielőtt a jelen retentő háboru megkezdődött volna; de annak törekvései meghiúsultak. — A második pontot, t. i. a Francia- s Németország közti ellenségeskedések megszüntetését illetőleg, a küldöttség e megszüntetés nem óhajja hűbben, mint ő felsége kormánya. Ugy hiszem, semmi sem lehet igaztalanabb, mint a langy-melegség vádjá, — ha az bárki által is ezen ország kormánya ellen emeltetik. A háboru megkezdődése előtt az minden lehetőséget megtett egész őszinteséggel s komolysággal, a háboru megelőzése végett; s az illészak bezárasakor a trónbevezetésben határozott ígéretet tett az iránt, hogy folytatni fogja a béke végetti törekvéseit, s minden fölmerülhető alkalmat föl fog használni. A béke létesítésére az első lépés volt, annak kieszközlése, hogy a viszálykodó felek egymással szemben állhassanak; — és semmi oly alkalom sem fog elmulasztatni, mely által ezen kívánatos esemény előidéztethetik. Valahányszor csak Anglia a többi semleges hatalmakkal együtt alkalmat lát a sikerrel való közbenjárásra, nem kétkem, hogy annak befolyása mindkét fél által éreztetni, s elismertetni fog. Önök honunk munkás osztályainak érzelméről beszéltek előttem; — de én azt hiszem, hogy ezen érzelemben a közönségnek minden osztálya osztozik; azonban mielőtt a kormány bármely sikerrel közbejehetne, az köteles mindkét fél érzelmi föl bizonyosságot szerezni, s azokat tiszteletben tartani; — annak tisztában kell lennie az iránt, hogy minők ama szabatos békeföltételek, melyeknek támogatására, vagy ajánlására van fölírva. Midőn e fölöl bizonyosság szereztetett, s midőn az alkalom fölmerül, nincs róla kétségem, hogy Anglia törekvései tisztelettel fognak fogadtatni, s kellő befojtást fognak gyakorolni a küzdő felekre.

Önök a németországi munkások nagy részének érzelmeiről, Németország democraticus érzületéről szóltak előttem. Önök azt mondják, hogy ama párt a békét pártolja, s minden területi annexiót illemez. Ha ama párt Németországban hatalmas párt, a mint ezt önök állítják, az bizonyosan kizsákolandó szavának meghallgatását, a kormány részéről teendő bármely kísérlet daczára ama közvélemény elfojtása végett. Sajnálattal hallom, hogy Németországban kísérlet tétetett ama vélemény elfojtására; azonban mindabból, a mit hallottam, azt kell következtetnem, hogy ama párt, melyre önök ezéltást tesznek, jelenleg nem nagyon számos, vagy erős párt. Ezért mindaz, a mit a közbenjárás illelőleg mondhatok, abban áll, hogy a kormány buzgón fog megragadni minden alkalmat, az ellenségeskedések megszüntetésének kieszközlésére.

A mi már a harmadik és főpontot illeti, a francia kormány nehéz állása már kitűnik a Favre és Bismarck közti legutóbbi értekezletre vonatkozó jelentésekből is. Én teljesen elfogadom azon elvet, melyet önök fölállítottak az angol kormány által követendő eljárásra nézve, s kész vagyok, kellő időben azon elv szerint működni. Én indignációval utasítom vissza azon eszmét, mintha e kérdésben a kormányra bármely dynasticus befolyás lett volna hatással. Ő felsége kormánya kész elismerni bármely kormányt, mely a francia nép

által választott, már az formájára nézve akár köztársasági legyen, akár nem; de azt nem lehet attól várni, hogy ebben magát a francia népet megelőzze. Ha az angol kormány hivatalosan elismeré a létező francia kormányt, ugy azt tenné, a mit még eddig maga Franciaország sem tett. A jelen francia kormány maga sem igényli magának, hogy ő valami több lenne egy ideiglenes kormánytól, mely alá van vetve a francia nép általi megerősítésének, egy alkotmányozó gyűlés útján. Önök bizonyosan nem fogják azt várni, hogy az angol kormány e tekintetben gyorsabban haladjon, mint maga a francia nép, különösen mintán a két kormány közti közlekedés minden gyakorlati célra fűn van tartva. Én nem tartom valószínűnek, hogy bármely oly kérdés merülhessen föl, mely szintoly jól el ne intézethetnék a jelen rendelkezés által, mintha az ugynevezett köztársasági kormány hivatalosan el volna ismerve.“

Jones: „De az elismerés erkölcsi befolyása igen nagy lenne.“

Gladstone: „Kétségkívül. Ellentétbe helyezetteti a császárságnak 1852-ben lord Palmerston által állítottog elistette történt elismertetése a jelen kormány késedelmezésével. De minő a valódi tényállás? Lord Palmerston nem ismerte el a császárságot mindaddig, míg az a francia nép szavazata által szentesítve s megerősítve nem lön, s ő felsége kormánya szintén kész, bármely oly franciaországi kormányt elismerni, mely a francia nép szava által meg fogott erősített.“

Howel: „Ugy, de a franciaországi érzelmi állapotát nem lehet kitűdni a létező körülmények közt.“

Gladstone: „Ha a francia érzelmi állapotát nem lehet kitűdni, vajjon helyes lenne ez tennünk föl, hogy ez már kitudott?“

Jones: E szerint én ugy értem a dolgot, hogy ő felsége kormánya kész lenne elismerni a francia köztársaságot, ha az a francia nép szava által megerősített.“

Gladstone: „Igen, ugy kell értenie.“

Jones: „A küldöttség óhajtaná önnek nézetét hallani, az annexatiót illetőleg.“

Gladstone: „A béke föltételek oly kérdéseket foglalnak magukban, melyek sokkal fontosabbak, sem hogy én jelenleg azokról véleményt nyilváníthatnék; azonban ugy hiszem, a föllenveetés arra vonatkozik, hogy a hatalom a nép saját beleegyezése nélkül rubázatnék át egyik hatalmasságról a másikra.“

Jones: „Igen!“

Erre a küldöttség eltávozott, köszönetét fejezve ki az igen érdemes gentlemannek udvariasságáért.

A csatatérről.

La Ferrièresből írják 24-éről: Ma tompa szakadatlan ágyudörgés hallatszik át hozzánk Páris felől. Tény, hogy ma korán reggel késő éjjel erős bombázás van Páris délkeleti részén, melynek ide minden lövés tisztán áthalik. Az ágyudörgés ma a Villiers és Brie sur Marne felé vezet őtra esalt ki a világosan látam alkonyatkor az ágyuk villamlását a Charenton és Nogent erődéből. Ugy látszik ez erődök jól vannak felszerelve s megszállva, mert lövést lövés követett, a nélkül, hogy a mieink soraiban tetemes kárt okozott volna. A Tgspr. hozzászéli, hogy levelező talán a két nevezett erődöt a Bièvre és Jory erődökkel téveszti össze.

Párisban jelenleg mintegy 600,000 főnyi fegyveres sereg van egybegyűlve. A mozgódság, mely az erődívenyek körül táboroz, hősiesen viseli magát és tömördek kárt okoz az ellenségnek. Legközelebb sikerült neki Montretont védsánczától visszaverni az ellenséget. Mont-Valerien körül szintén heves támadásokat tett a németekre, melyekből többnyire győzedelmesen bontakozott ki.

Feljegyzést érdemel egy francia tudományos vivmány. A Bourges mellett történt éjjeli támadás alkalmával a párisiak elfogtak 500 németet, kik electricus fényben lálták magokat a sötétben haladó francziák előtt.

Bazaine ismétli támadásait az ostromló hadseregére. A 22 és 23-iki csaták után új kitörést kísérelt meg 27-én. Erről a következőket írják Marly-ból: Erős ágyudörgés, mitrailleuse és puskatlüzés a Quelen erőd és a mi, Mercy le Hautban levő ütlegeink között. Egy közből eső falu, tán Grigy, lángban áll. Thibautból is gránátokat vetnek ütlegeink Quelen felé. A ceata szemeink előtt mindig nagyobb merveit ölt.

Karlsruhe, oct. 1. Mülhausen közelében jelentékeny számú, különböző fegyverzett csapatok kezdenek összehúzódni.

A „Standard“ sept. 30-ról így nyilatkozik: „Angliának nincsenek szövetségei, hogy saját érdekeit keleten megvéddesse. Franciaország tehetetlen. Poroszország Franciaország szándékait pártolja s Ausztriát féken tartja; ez Gladstone politikájának eredménye. Anglia Oroszországgal áll szemben s a Krimben oly drágán megvásárolt összes előnyüket elveszti.“

A „Times“ hozzászéli: Szükséges, hogy a ministerium nyilatkozzék.

Czernowitz, oct. 1. A moskva-odessai vaspályát nagy orosz csapatállítások foglalták el,

A személy- és teherállítás majdnem egészen meg van szüntetve. Az orosz készüldések Törökország ellen vannak irányozva. Montenegró is ellenségeskedést mutat a törökök ellen.

Vidéki levelezés.

M.-Vásárhely, sept. 27. 1870.

Régóta nem hangzott oly élénk zaj az „Apoló” terem falai közt, minő a múlt vasárnap délutánján; ez élénkség, jókedvű zaj a jótékony nőegylet leleményességének tulajdonítható; a nőegylet egy életrevaló eszme kivételével akarta minél gyorsabban és minél jobban megtölteni a szűkölködők pénztárát: a cél rendkívül sikerrel lett elérve.

A teremben tarka tömeg hullámzott, minden irányban jó ismerősök csoportja csevegett sűrűn elhelyezett asztalok körül. Legtöbben reményeiket kötötték a nagy nyereséményekhez, melyeknek valószínűségét az előtűt szép rendbe rakott, nagy számú tombolajegyről olvasák le. Amott keveset beszélnek ugyan, de annál türelmetlenebbül várják a sorsbuzás kezdetét, pedig ott csak egy sorajegygyel akarják elnyerni, akár a Dárius kincsét. Emitt egy két nőegyleti tag, neki pirut felkészültséggel hordja azét a tombolajegyeket, melyek a nyereség vágyók közt ugyancsak nagy kelendősegre találak. Ott egy ifjú magyarzagtja egy éltes dámanak — ki még tegnap azt kérdezte: hogy micsoda hangszor a tombola? — e játék élvezetes mesterségét... De esit! az előtűt csevegtyűt csendet parancsol s a csevegtyűhang ez alkalommal nagyobb hatású, mint a nőegyleti gyűlésekben. A türelmetlenkedők arca mosolyra derül, a csevegők és nevetők komolyabbak lesznek, az előtűt rendezők utolsó tombolajegyüket is eladták, a ciceronévá utasított fiatalember pedig könnyebbült lélekzettel menekül: — kezdődik a sorsbuzás.

Nebány húzás után újra megindul a zsebzongás. Itt szaporodik a nyeresémény, ott a remény fogy, vannak olyanok, kik a játék kezdetén közönyösen, érdektelenül jegyezték táblájukon a kibűzött számokat és ime egyetlen, csekély nyeresémény minden figyelmüket — egy újabb nyeresémény vágyával — a tombolajegyre voná. Mások az eredménytelen játékot érdekes játékká teszik a titkon tovakuődött és kicserélt jelentékeny pillantások által. A kik részére — minden más élvezet hiányában — ez egy időtöltés sem marad fenn: azok hatalmas önuralommal kicsinylő gúnymosoly alá vonják boszankodásukat, ezen időmosoly pedig azokat illeti, kik egy két csekély nyeresémény miatt annyira kimutatják igénytelenségüket.

Ilyen képet nyújtott e hó 25-én az „Apoló” terem. A publikum egész meglepéssel hordta haza nyereséményeit; legnagyobb nyereség azonban azoknak jutott, kik által és a kik javára ily szép sikerrel vitetett ki az életrevaló eszme, egyik része a szellemi, másiké az anyagi haszon, egy kis rész pedig minkeztől a közreműködő közönségé.

Azt hisszük, hogy ezután csak ilyenforma mulatságokra leszünk szorúlva (csak minél több legyen, minél jobb eredményvel), míg valami véletlenséggel egy szüntáratulat, vagy egy kóbor művész nem küld számunkra. Ki kedvét leli benne, mostanság mindennap kísétálhat a honvédyakorlatokra, hanem ilyen időben hideg mulatság biz az, — a farsangra meg nem mertünk gondolni, mert ebben a hidegben könnyen el találná hitetni magával az ember — hogy hideg van.

— a —

A m. kir. igazságügyminiszteriumtól.

A m. k. pénzügyminiszter úr, Ö cs. és apost. kir. Felségének f. évi július hó 25-én kelt legmagasabb elhatározásával, a kincstári jogi képviselőt újja szervezésére felhatalmaztatván: e tekintetben jövő október hó 1-től kezdve a következő változások lépnek életbe.

1) A pesti kincstári jogügyi igazgatóság személyi létszáma leszállítatik, s hatásköre a neki különösen fentartott ügyekre szorítottatik; ellenben a pénzügyi alapot érdeklő tulajdonképeni kincstári jogügyek ellátására, az egyes pénzügyi igazgatóságoknál pénzügyi ügyészi állomások szerveztetnek, végül a már korábban létesített koronai és kincstári uradalmi ügyészségek továbbra is fenhagyatnak.

2) Az erdélyi jogügyi igazgatóság végképen felszólattatik, s valamint Magyarországon, ugy Erdélyben is a kolozsvári és nagy-szebeni pénzügyi igazgatóságok mellé, pénzügyi ügyészi állomások létesítetnek, továbbá Maros-Vásárhelyi, Fogarason, Nagy-Egyeden és Déván, a bánya- és kincstári uradalmak jogügyeinek ellátása végett, kincstári uradalmi ügyészségek állítatnak.

A pesti kincstári jogügyi igazgatóság részére különösen fentartott hatáskörbe tartoznak:

- 1) Az államkincstár ellen indított, vagy enntul indított szennvedőleges perek vitele, különbség nélkül bármely ministerium szakmáját érintik is azok.
- 2) Valamennyi, a pénzügyminiszterium actív perai közül azonban csak azok, melyeknek vezetése a pénzügyi ügyészekre bízva nincs.
- 3) Ső-szállítási, s minden oly tüzeltől vagy ügyből származó perek vitele, melyek nem egyes pénzügyi igazgatóság területéhez vannak kötve, vagy nem annak működéséből származnak, hanem az egész országra, vagy legalább annak nagy részére kiterjednek.

4) Királyi adományból eredő szállományi perek vitele.

5) Királyi bérék behajtása körüli perek.

6) A bányajogi erdő rezervatióból származó kérdések és perek.

7) Vasutak, és Buda Pest területén fekvő valamennyi államingatlanok telekkönyvezési ügyei.

8) Államkincstári nagyobb kölcsönzések folytán szükségelendő biztosítási s behajtási jogügyletek.

9) Jogügyi vélemények valamennyi ministerium részére.

10) Katonai hatóságoknak, posta- s táviradai igazgatóságnak adandó jogügyi vélemények, biztosítási, kártérítési s minden egyéb jogügyi iktézkedések.

11) Jogügyi vélemények a pénzügyi s kincstári uradalmi ügyészek részére, ha az iránt a jogügyi igazgatóság megkerestetik.

12) A kincstári uradalmi s pénzügyi ügyészségek által a főtörvényszékekhez fellebbezett kincstári pereknek evidentiában tartása és információ adás, ha eziránt a jogügyi igazgatóság az illető ügyészek által megkerestetik.

13) Közreműködés és jogi vélemény a pénzügyminiszterium részéről előterjesztendő törvényjavaslatok ügyeiben.

14) Minden oly perek vitele, melyre nézve az eddig kötött szerződéseknél fogva Pest városa törvényszéki illetékes.

15) Mindazon erdélyi ügyek, melyek sem a kolozsvári bányai igazgatósághoz, sem pedig az ottani uradalmi vagy pénzügyi ügyészekhez át nem tétettek.

16) A pénzügyminiszter által különösen a pesti kincstári jogügyi igazgatóságához utasítandó ügyek elintézése.

Ellenben a kincstári pénzügyi ügyészek, kiknek nevjegyzéke s állomási helyei a /-alatti mellékletben foglaltak, — teendői közé soroztatnak:

1. A pénzügyi igazgatóság területén felemlendő országos adó, illeték, inségi s egyéb kincstári kölcsönök, tiszta szabályozási kötségek és egyéb államkincstári követelések bírói utoni behajtását tárgyzó perek.

2. Kepréselete az államkincstárnak mindazon csődügyekben, melyekben az államkincstár, országos adó, illeték, inségi vagy egyéb kincstári kölcsönök vagy követelések által érkeelve van.

3. Dohányegysdárusági ügyek, a melynyben egyedatárságok biztosítása s abból felmerülő tartozások per utáni behajtására vonatkoznak.

4. Lottóügyek, a helyiségek kibérlése iránti szerződéseknél, jelölások tözési: biztosítékoknak megbíratása, s szabályellenes nyeresémények kifizetéséből származó perex vitele.

5. Vámjövédéki ügyekben közreműködés, a kihágások, lezárások, biztosítások és elarverlések eseteiben.

6. A pénzügyi igazgatóság területén felemlült szállományi s talált kincsek iránti perek vitele.

7. Fogyasztási adóhi-celések okmányainak megbíratása, s innen származó perek vitele.

8. A pénzügyi igazgatóság területén előforduló fegyelmi eljárásoknál közbenjárás, az államtisztviselők elmarasztalása, az elmarasztalt összeg biztosítása, s behajtása iránti perek.

9. A pénzügyi igazgatóság területén előforduló kincstári ingatlan javak telekkönyvi ügyei, kivéve a budapesti területén fekvő államingatlanok telekkönyvi ügyeit, melyeknek ellátása a jogügyi igazgatóságra van bízva.

10. Jövédéki törvényszékek előtti jövédéki kihágások beperlése s a büntető eljárás vezetése.

11. Jogügyi vélemények mind a fenn elősorolt, mind pedig minden más ügyekben, melyek a pénzügyi igazgatóság által jogügyi véleményre hozzaja áttétetnek.

Ellenben a koronai bánya- és kincstári uradalmi ügyészségek, a nevezett uradalmak jogi ügyeinek ellátására hivatnak.

Mind ezekről oly felhívással ertesítetnek az ország összes törvényhatóságai: miszerint a területükön lévő sommas bíróságokat s törvényszékeket a fentebbi közlés mellett utasíták, hogy a polgári törvénykezési rendtartás 84. §-ban foglalt „királyi ügyészség” nevezete alatt, mind a pesti kincstári jogügyi igazgatóság, mind a pénzügyi ügyészségi állomások, mind pedig a koronai, bánya- és kincstári uradalmak ügyészségei értendők, mind egyikük a részükre kijelölt hatáskörben, továbbá, hogy szorosan a pénzügyi alapot érdeklő mindazon actív perekben, melyek a pesti s kolozsvári jogügyi igazgatóságok felügyelése alatt tétettek folyamatra, a hozandó bírói végzéseket és egyéb határozatokat f. évi október hó 1-ő napjától kezdve, közvetlenül es minden további meghatalmazás nélkül, a pénzügyi igazgatóságoknál rendszeresített illetékes kir. pénzügyi ügyészeknek kézbesítetk.

Pest, 1870. sept. 26-án.

Az igazságügyminiszter rendeletéből:
Horváth Döme,
miniszteri tanácsos.

Nevjegyzeke a 16. m. kir. pénzügyi igazgatóságnál alkalmazott m. k. pénzügyi ügyészeknek: Ingruber Károly Pest, Wittbalm Ágost Buda, Barna Mihály Debreczen. Clementis Ferencz Szeged, Preiszer Ernő, Temesvári, Makay Sándor Arad, Dereano István Besztercebánya, Fölkel István Győr, Pápay Ignác Kassa, Dalmay Béla Pécs, Hinka László Pozsony, Brosenbach Vilmos Beregszász, Hoffer Antal Sopron, Stancsek János Szatmár. Teutsch Rezső Kolozsvár, Arz Albert Nagy-Szeben.

UJDONSÁGOK.

× Ő Felsége a király névpapját városunk is megtünepelte. A délelőtti isteni tiszteleten tesztületesen jelentek meg a hivatali karok, este pedig

a színházban diszelladás volt. A „Király háza sodik” című kedélyes szimfóniát adták elé.

(—) Az országos honvédség-egylet 476. számú aláirásai ivo szerkesztőségünknek van a mai naptól fogva 1870. november 1-ig letéve. Bizva a bazafuk és honleányok buzgóságában egyszerűen hivatkozunk ismert áldozatkészégükre, tudatva, hogy „az 184%ik évi harczokban rokkantokká vált vagyontalan és munkaképtelen honvédek és az akkor elesett vagy rokkantságok következtében később elhalt honvédek vagyontalan és munkaképtelen özvegyeinek életbösszignan leendő segélyezésére, illetőleg ellátására” szánt egyszer mindenkorra, vagy évi járadékokban fizetendő adományokat mielőbb hozzánk juttatni méltóztatásának. Azok segélyezéséről van szó, kik közvetve vagy közvetlenül a nemzetért szenvedtek, és homlokára az elhervadtatlan dicsőség babérjait szereztek. Seregeljünk az oltár körül, hol a haza ügyének, s a valódi érdemek áldozik a honfui romlatlan hálás szív.

— Színházi felhívás. Tisztelettel kéretnek fel azon t. cz. színházlátogatók, kik az itteni nemzeti színházban a közleledő téli szinidényre páholycokat bérelni szándékoznak, sziveskedjenek magokat f. évi oct. 5-ig — a páholyjog tulajdonosok pedig legfennebb oct. 15-ig — a színháznál levő választmányi titkári irodában d. e. 10-től 12 óráig előjegyeztetni. Megengedtetett a szinigazgatónak, hogy az előadásokat már most megkezdhesse, s október 10-től fogva egy előleges bérletet nyisson, a kötelező sajtóképi szinidény azonban f. évi november 1-jén kezdődik és 1870. april utolsó napjáig tart. Ezen rendes bérlet 128 előadásból áll. A bérletdíjak a mult évié, és havonként előre befizetendők, biztosítások végett minden bérlo kötelezvényt ir alá. Az erdélyi országos színházi választmány 1870. sept. 28-án tartott üléséből. Sándor József, választm. titkár.

— A dévai állami fitanítóképezdénél a beiratások ideje folyó hó 15-ig meghosszabbították. A föltételek csak annyiban változtak, hogy a román ifjak az előadásokat anyanyelvükön is hallgatják.

(—) Gőzomnibus. Ednburg és Montrealban már gőz omnibusok közlekednek. Coaks használtatván fűtő anyagnál, ezen társaskocsik nem csinálnak nagy füstöt. A talaj egyenlőtlensége nem akadályozza az egyenletes menést, mivel a mozdony kerekei kaucuk talpakkal vannak ellátva.

(—) In natura. Közleledő egy budai billiard-játékos, ki jóformán ügyes játéka után él, közleledő neveltség tárgya lett kapzsiságáért. Egy vidéki jegyzővel kezdett ngyanis játszani, hanem játék közben kijelentette, hogy csak kávéban játszik, mert így nagyobb az érdek. A jegyző ráállott s egy-két óra alatt 82 adag fekete kávév vezetett. A „kozák” (mű-neve a jó tekejátékosnak) összeszámította nyereségét, mely 8 frt 20 kr-ra ragott s kérte a jegyzőt, hogy fizesse ki. Ez azonban elmosolyodott s egyszerűen kijelentette, hogy nem pénzbe, hanem fekete kávéba játszott s ezt meg is fizeti. Erre 82 porció fekete kávév rendelt a nyeresékedő játékos számára, ki fölsülésében nem tudta hova legyen. A vendégek józálen nevettek a falsai nórárus ötletén s a kozák boszankodásán, ki legszébb tervét látta ily szemlátomást füstbe menni. A 82 adag fekete kávév az asztalokra helyezték, de a játékos mit sem tudván velők tenni, csupán egy pár adag czukrot rakott zsebre s a közönség hahotája közt távozott.

— Necrolog Kövesdi Boér Károly, királyi tanácsos és belső szolnok, besztercei, naszodi magyar királyi tanfelügyelő sajt, — és biskorú gyermekei: Zoltán, Ilona, Klára s Berta, — valamint anyósa: özvegy Kozma Imréné szül. Torma Krisztina, — és sógorasszonyai: Kozma Erzsébet Betegh Kelemenné, Kozma Zsófia Betegh Ferenczné s Kozma Ilona Torma Istvánné nevében mélyen megsomorodott szívvel jelenti felejtethetelen kedves nejének Kozma Berta, Boér Károlynénak folyó hó 29-én estvéli 7 $\frac{1}{2}$ órakor agygműködésben történt gyászos kimúltát. A megboldogult földi részei folyó évi october 1-én déli 12 órakor egy a helyéthitiek szertartása szerint föltette a halottas háznál elmondandó ima után Felérbe fognak szállítatni s az ottani köztemetőben elhalt kedves gyermekei porai mellé elhelyeztetni. Déce, 1870. d. évi september 30. kán.

Legújabb táviratok.

A „K. Közlöny” eredeti távsürgönyei.

Feladatott Pesten oct. 5-én 9 ó. — p. d. e.

Érkezett october 5-én 2 ó. 15 p. d. u.

Favre fegyveres intervencióra sürgeti a semleges hatalmakat. Pétervárról visszajövő Thiers audentiát kért királyunknál. A bécsi irányadó körökben határozottan állítják, hogy a háboru october közepéig befejeztetik.

Feladatott Pesten okt. 4-én 10 ó. 45 p. d. e.

Érkezett Kolozsvárra 4-én 12 ó. 10 p. délb.

A harcztérről semmi új. **Brüsselből** távirják: Favre és Arago — a minisztertanácsban indítványozták: kérdeztessék meg a Con-

stituanteot, köttessék-e béke? Keratry Trochu, Rochefort a had folytatása mellett szö-lottak. Bismarck beleegyezett, hogy Párisból hetenként egy futár indulhasson a diplomatiai ügynökségekhez nyílt levelekkel, menyinyiben tartalmuk nem leend katonai szempontból ag-gályos.

Az „Agence Havas” távirata szerint a tounsi kormány egy Metzről jött személytől következő tudósításokat kapott: Bazaine tábornagy ang. 31. nagy előnyöket vívott ki a poroszok felett. Sept. 23. és 27-én a francziákra nézve szintén kedvező ütközetek voltak. Sept. 27-én Bazaine fényes kirohanást tett, s a poroszokat Brysig tize. Ő el van látva hadiszerekkel s 100,000 főnyi serege van. A csapatok egészségi helyzete kitünő. Ha Bazaine-nek sikerülne a poroszokon keresztülvágni magát, úgy Metz a nemzetörség által fog védelmez-tetni.

Tours, oct. 2. Uhrich tábornok ide érkezett, és a kormány tagjai által melegen fogadtatott. — September 29-én egy aranyal himzött, posztóval fedett ólomkoporsót szállítottak át Toulon, melyet tiszték és 3000 mecklenburgi kísért, két hasonló koporsó követé ezt. — Három nap óta Toulban ágyudörgést hallhatni Pont-á-Mousson irányában.

Tours, oct. 3. Galambposta útján Trochu-nak egy sept. 30-án kelt jelentése érkezett Lille-be, melyben ezeket mondja: Csapatunk ma hatalmas offensiv kémszemlélt eszközöltek; successive elfoglalták Chevily és Hay hegyeket; és egész Thias s Choisy le Roi ig nyomultak előre.

Az összes hadállások erősen fedezve és felszerelve voltak. Élénk agyutüzelés és puszkázás után csapatunk egész rendben visszavonultak állásaikba. Érzékeny veszteségeket szenvedtünk, melyeknek száma még nincs megállapítva; de azt hisszük, az ellenség veszteségei is tetemesek voltak.

Berlin, oct. 3. Hivatalosan jelentik Versaillesből oct. 2-ról: A francziák veszteségei a sept. 30-iki csatában 1200 halottra és sebesültra rugnak, köztük van Guilhem dandártábornok is; 300 nem sebesült elfogattott. A poroszok vesztesége: 80 halott, közte 8 tiszt; — és 120 sebesült. Oct. 1-jén és 2-kán csak egyes lövések tétettek az erődből.

Florenz, oct. 3. A plebicitum föltötti szavazás Róma régi városrészében következő eredményt tüntetett fel: 40,835 igennel, 46 nemmel szavazott. Fosimoneben 2558 igennel, (csupa igen). Villetri-ben 3156 igennel, 11 nemmel, Orseben 644, mind igennel.

Bécs, oct. 3. Jól értesült körökben az orosz fegyverkezéséről elterjedt híreket nem tartják méltónak hitelle; épen úgy egy lapnak azon hire is, mintha a tegnapi tartott minisztertanács Szent-Pé-tervárról érkezett tudósításokkal foglalkozott volna, minden alapot nélkülöz.

München, oct. 3. Bajorország és Württemberg az északi szövetségnek német szövetséggé átalakítását csupán egészen új alkotmány alapján ohajtják; minthogy azonban Poroszország az északi szövetség alkotmányán nem kíván változtatást tenni, egyelőre meg fognak elégedni a német véderő központosításával.

Tulajd. és felelős szerkesztő: Sándor József.

A közönség köréből. *)

A kolozsvári házi zenekör idei sept. 23-kán tartott, s a „Magyar Polgár” idei 113 dik száma „Hírharang” rovatában nyilvánossá tett rendkívül gyűlésének jegyzőkönyvében felhozottak közül azon határozatra, hogy: „a rendes elnök és pénztárnok szabályellenes lemondását nem fogadja el”, köteleességemnek tartom azoknak, kik a zenekör erre vonatkozó viszonyait nem ismerik, felvilágosításán, a zenekör azon gyűlési tagjainak pedig, kik a gyűlési határozatot hozták, éppen azon az úton, melyen engem szabályellenesség elkövetésével nyilvánosan vádoltak, kinyilatkoztatni: mikép a házi zenekör szabályai 4-ik cikké értelmében minden zeneköri tisztviselő köteles egy évi működése után hivataláról leköszönni, a tagok pedig kötelesek a 9-ik cikk szerint az íráségsbe jött állomásokat azonnal betölteni.

Midőn tehát én a korelnökségről, melyet a tölem kitelhető szorgalommal két évnél tovább viseltem, időszakonként történt többszöri lemondásaim után ide aug. 15-én véglegesen leköszöntem, s erről minden, azon gyűlésre meg nem jelent tagok értesítettem s további intézkedéseik megtételére felkértem, a szabályoknak nézetem szerint tökéletesen eleget tettem, következőleg még akkor se vádoltathatnám jogosan szabályellenes lemondással, hogy ha szabályosan megválasztott elnök lettem volna.

Ellenben én méltán mondhatom, hogy a szabályok 9-ik cikkének első tétele ellen cselekedtek mindazon t. cz. gyűlési tagok, kik a fömltgu m. belügyminiszteriumnak idei augst. 3-ól 4162. 1870. sz. a. a házi zenekörnek a conservatorium-mali egyesülése tárgyában kelt magas leirata tárgyalása végett általam idei aug. 15-re kitűzött vegyes gyűlésre igazolatlanul meg nem jelentek, s ez által bebizonyították, hogy ily fontos tárgybani felhívásomat mily csekély figyelemre méltatják. — Kolozsvárt, sept. 30. 1870.

Id. Bodor Pál.

*) Az e rovatban megjelenő cikkekért csak a sajtó-hatósággal szemben vállal felelősséget s Szork.

